

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Uwagi wstępne	13
ROZDZIAŁ I. Grzywna jako kara pieniężna	21
1. Grzywna czy kara grzywny	21
2. Przedmiot „wykonawczy” grzywny.	24
3. Ekonomiczna efektywność grzywny	28
4. Dolegliwość grzywny.	31
4.1. Modyfikacja oraz redukcja dolegliwości grzywny	37
4.2. Abstrakcyjna dolegliwość grzywny	40
4.3. Czas a dolegliwość grzywny	41
5. Czas a ustawowe granice grzywny	43
6. Grzywna a zasada równości	46
7. Grzywna a inne rodzaje sankcji karnych	53
8. Grzywna jako kara samoistna	59
ROZDZIAŁ II. Grzywna orzekana w stawkach dziennych	63
1. Podstawowe założenia wymiaru grzywny w systemie stawek dziennych	63
1.1. Modele ustalania wysokości stawki dziennej	67
1.1.1. Model oparty na „zasadzie dochodu netto” (<i>Nettoeinkommensprinzip</i>)	67
1.1.2. Model oparty na „zasadzie utraty” (<i>Einbußprinzip</i>)	70
1.2. Wymiar grzywny według systemu stawek dziennych – szanse i zagrożenia	72
2. Grzywna w stawkach dziennych w ustawodawstwie innych państw	77
2.1. System skandynawski i jego odmiany	77
2.2. Przedmiotowy i podmiotowy „zasięg” grzywny w stawkach dziennych	84
Rozdział III. Wymiar grzywny samoistnej w stawkach dziennych według Kodeksu karnego z 1997 r.	89
1. Ustawowy wymiar grzywny	89
1.1. Liczba stawek dziennych	91
1.2. Wysokość stawki dziennej	94
1.3. Grzywna jako kara „dwuwymiarowa”	97
2. Sądowy wymiar grzywny	103
2.1. Dyrektywy wymiaru grzywny (dyrektywy pierwszego etapu)	103
2.2. Dyrektywa statusu ekonomicznego sprawcy (dyrektywa drugiego etapu)	114

2.2.1. Okoliczności określające sytuację materialną sprawcy	117
2.2.1.1. Dochody sprawcy	117
2.2.1.2. Stosunki majątkowe	119
2.2.2. Okoliczności określające sytuację ekonomiczną sprawcy.	122
2.2.2.1. Warunki rodzinne	123
2.2.2.2. Warunki osobiste.	124
2.2.2.3. Możliwości zarobkowe	125
2.3. Zasada wymiaru kary zakazująca orzekania grzywny niewykonalnej	129
2.3.1. Zakres zakazu z art. 58 § 2 k.k.	134
2.3.2. Zakaz orzekania grzywny a dyrektywa z art. 33 § 3 k.k.	135
2.3.3. Zakaz orzekania grzywny niewykonalnej a cele kary	140
2.3.4. Zakaz orzekania grzywny niewykonalnej – pomiędzy funkcjonalnością a dysfunkcjonalnością	142
3. Kara łączna grzywny	148
3.1. Wymiar kary łącznej grzywny.	148
3.2. Grzywna w stawkach dziennych i grzywna kwotowa a kara łączna grzywny . .	152
3.3. Kara łączna a zakaz z art. 58 § 2 k.k.	157
4. Grzywna a środki karne	157
4.1. Środek karny orzekany jednocześnie z grzywną	157
4.2. Środek karny i grzywna a zakaz z art. 58 § 2 k.k.	161
5. Warunkowe zawieszenie wykonania grzywny	168
ROZDZIAŁ IV. Ustawowy model wykonywania grzywny samoistnej	175
1. Fazy wykonywania grzywny	176
2. Formy wykonywania grzywny	180
2.1. Właściwe wykonanie grzywny (uiszczenie dobrowolne)	183
2.1.1. Uiszczenie grzywny w ustawowym terminie	184
2.1.2. Rozłożenie grzywny na raty	188
2.1.2.1. Wykonanie natychmiastowe a wykonanie w terminie	189
2.1.2.2. Przesłanki rozłożenia grzywny na raty	191
2.1.2.3. Skutki rozłożenia grzywny na raty	194
2.1.2.4. Odwołanie rozłożenia grzywny na raty.	195
2.1.2.5. Skutki odwołania rozłożenia grzywny na raty	200
2.2. Wykonanie egzekucyjne	201
2.3. Zastępcze formy wykonania grzywny	205
2.3.1. Zastępcza kara pozbawienia wolności	205
2.3.1.1. „Możliwość uiszczenia grzywny” jako przesłanka orzeczenia zastępczej kary pozbawienia wolności	208
2.3.1.2. Bezskuteczność egzekucji a orzeczenie w przedmiocie wykonania kary zastępczej	213
2.3.1.3. Wymiar zastępczej kary pozbawienia wolności	216
2.3.1.4. Częściowe wykonanie grzywny a wymiar kary zastępczej	218
2.3.1.5. Zastępcza kara pozbawienia wolności z modyfikacją jej wymiaru (art. 47 § 4 k.k.w.).	220
2.3.1.5.1. Warunki zastosowania modyfikacji kary.	220
2.3.1.5.2. Korzystniejsze przeliczenie czy wymiar kary	223
2.3.1.6. Warunkowo zawieszona zastępcza kara pozbawienia wolności . .	226
2.3.2. Praca społecznie użyteczna	230

2.3.2.1. Praca społecznie użyteczna jako alternatywa dla zastępczej kary pozbawienia wolności	231
2.3.2.2. Niecelowość orzekania pracy społecznie użytecznej	236
2.3.2.3. Wymiar pracy społecznie użytecznej	239
2.3.2.4. Praca społecznie użyteczna z modyfikacją jej wymiaru	244
2.3.3. Odroczenie wykonania grzywny	245
2.3.4. Umorzenie grzywny	247
ROZDZIAŁ V. Polityka karna w zakresie orzekania grzywny samoistnej w okresie obowiązywania Kodeksu karnego z 1969 r.	252
1. Grzywna samoistna w strukturze orzekanych kar w latach 1970–1989	252
2. Grzywna samoistna pomiędzy rokiem 1990 a 1997	260
3. Intensywność grzywien orzekanych w latach 1970–1997	262
4. Wysokość grzywny a ustawowe granice kary	271
ROZDZIAŁ VI. Grzywna w okresie obowiązywania Kodeksu karnego z 1997 r.	278
1. Grzywna samoistna w strukturze orzekanych kar po 1997 r.	278
2. Intensywność grzywien orzekanych po 1997 r.	283
3. Zastępcze formy wykonania grzywny	289
ROZDZIAŁ VII. Grzywna orzekana za przestępstwa z art. 190 § 1, art. 270 § 1 oraz art. 178a § 1 i 2 k.k.	296
1. Grzywna w dotychczasowych badaniach empirycznych	296
2. Metodologiczne założenia przeprowadzonych badań	300
2.1. Cel badań	300
2.2. Metoda badań	305
2.3. Dobór próby	307
2.4. Charakterystyka badanych spraw	312
2.5. Charakterystyka zbiorowości objętej badaniami	313
ROZDZIAŁ VIII. Wymiar grzywny za przestępstwa z art. 190 § 1, art. 270 § 1 oraz art. 178a § 1 i 2 k.k.	319
1. Wymiar grzywny (liczba stawek dziennych)	319
1.1. Liczba stawek dziennych a rodzaj przestępstwa	321
1.2. Okoliczności charakteryzujące sprawcę	329
1.3. Okoliczności charakteryzujące czyn a liczbę stawek	333
1.3.1. Skazania z art. 178a § 1 i 2 k.k.	333
1.3.2. Skazania z art. 190 § 1 k.k.	338
1.3.3. Skazania z art. 270 § 1 k.k.	343
2. Dane na temat sytuacji ekonomicznej sprawcy uzyskiwane w postępowaniu przygotowawczym	346
2.1. Dane o osobie sprawcy	347
2.2. Wywiad środowiskowy	351
3. Dane na temat sytuacji ekonomicznej sprawcy a postępowanie sądowe	354
3.1. Formy postępowania sądowego	354
3.2. Konsensualne formy zakończenia postępowania karnego a orzekanie grzywny	355
3.3. Zakres ustaleń dotyczących okoliczności z art. 33 § 3 k.k.	364

3.3.1. Źródła utrzymania sprawcy	367
3.3.2. Aktywność zarobkowa sprawców	370
3.3.3. Wysokość dochodów sprawcy	374
4. Wymiar wysokości stawki dziennej	378
5. Grzywna orzekana jednocześnie ze środkiem karnym	390
5.1. Grzywna i świadczenie pieniężne	395
5.2. Grzywna i zakaz prowadzenia pojazdów	398
 ROZDZIAŁ IX. Wykonywanie grzywny orzeczonej za przestępstwa z art. 190 § 1, art. 270 § 1 oraz art. 178a § 1 i 2 k.k.	
1. Modele wykonywania grzywny	403
2. Model wykonania grzywny a rodzaj przestępstwa	408
3. „Zdolność wykonawcza” skazanego a wykonanie grzywny	413
4. Formy wykonywania grzywny	429
4.1. Struktura form wykonywania grzywny	429
4.2. Egzekucja grzywny	437
4.2.1. Egzekucja a dalsze etapy wykonywania grzywny	437
4.2.2. Ustalenie dotyczące stanu majątkowego oraz dochodów skazanego w związku z egzekucją	444
4.2.3. Egzekucja a zabezpieczenie majątkowe	449
4.3. Rozłożenie grzywny na raty	453
4.4. Praca społecznie użyteczna	458
4.4.1. Wymiar pracy społecznie użytecznej	460
4.4.2. Praca społecznie użyteczna a inne formy wykonywania grzywny	467
4.4.3. Praca społecznie użyteczna jako alternatywa dla zastępczej kary pozbawienia wolności	469
4.5. Zastępcza kara pozbawienia wolności	473
4.6. Umorzenie grzywny	486
5. Efektywność wykonywania grzywny a forma jej wykonania	487
 Uwagi końcowe	 491
Kwestionariusz do badania orzekania i wykonywania grzywny samoistnej w stawkach dziennych	497
Bibliografia	531
Wykaz schematów, tabel i wykresów	543